# בן פורת יוסף — קונטרס אחרון



שמעתי בשם מורי וירא ה' כי סר לראות (שמות ג, ד), כי היה משה רבינו ירא שמא הוא קליפות, עד שאמר משה משה, אז אמר הנני.

והענין, כי משה שמו כולל כל העולמות, ולכך שמו הוקשה לו. והענין, כמו שהשכינה כוללת כל העולמות דומם צומח וכל הנביאים טובים ורעים, כך אות מ מן משה הרומז למלכות כולל כל הענינים גם כן, ואות ש כולל כל הרוחות, ואות ה הנשמות, ולכך שמו הוקשה לו, ודרשו חז"ל מנורה שקלים החודש ר"ת משה וכו', אבל באמת שמו עצמו הוקשה לו, ששמו כולל כל מיני רע גם כן, זה היה תמיה לו א[י]ך שהיחוד האמיתי היא השכינה, ואיך כוללת שני הפכים בנושא א' טוב ורע שהם ב' הפכים והוא הייחוד, וכן גם כן שמו משה ג"כ כולל הכל, ואיך נעשה היחוד על ידו, וזה שאמרו בש"ס (בכורות ה.) משה רבכם קוביוסטוס.

אבל באמת אתי שפיר, כי הרע הוא כסא אל הטוב, כמו ופרעה הקריב וכו' (שמות יד, י), או על ידי שרואה מעשה הרשעים יש לו הנאה שהוא צדיק, ויש לו הנאה ותענוג, ונעשה זה בכל העולמות התענוג על ידי הרע, וכמעט שעל ידי זה יש לרע עליי' גם כן, רק כשעולה משם יתפרדו כל פועלי און, וכן מחשבה רעה הוא כסא ע"ד הנ"ל.

וזה שאמר משה פעם א' לא אמר הנני, שהיה תמיה לו איך נעשה יחוד, כי כשנגלה בסנה מדריגה תחתונה, נפתחו כל מקורות עליונות עד למטה, ומה טעמא לא יבער הסנה, שיכלו ויתבערו הרע שהיא הסנה. עד שאמר לו פעם ב' משה, שנעשה על ידי זה יחוד וחיבור וקישור מדריגה תחתונה בעליונה כו', או אמר הנני, ודפח"ח, כי קצרתי.

ושמעתי ממורי בענין עבודת הש"י, אף שאינו עולה לו לפי דעתו יכוין כי בפ' א' אשר נשבעתי באפי (תהלים צה, יא), כי גם כשיש חס ושלום אף, יכוין כי אלו שמנה מדריגות מבינה ואף שהיא פ' בו ג"כ נתעלם אות א אלופו של עולם, ועל ידי זה נמתק האף, ודפח"ח.

ובענין מחשבות, יש כמה מיני מחשבות טובים ורעים, ובתוך שקר יש אמת, כי מספר שקר ת"ר, ובו מובלע אמת שהוא תמ"א, והבן.

ושמעתי ממורי פירוש הפסוק (תהלים לד, יד) נצור לשונך מרע וגו' עד סור מרע ועשה טוב. כי שם ישעיה הנביא חצי זעם וחצי נחמה, משא"כ ירמיה. והיה נענש ירמיה הנביא בבור שהושלך וכיוצא, על שלא התפלל על ישראל כשנאמר לו הנבואה וכו', ובענין המחשבות הוא כמו החלומות שהולכין אחר הפה וכו' (ברכות נה:) אם הוא מאמין וכו', וע"כ יכול להתפלל להמתיק בשרשן, כי נצח והוד שם הוא הגזר דין וכו', ואיך יכול להמתיק נאמר בעל פה ואין לכותבו. וגם אפשר שהמחשבה או החלום הוא בסוף העולם, ובזה יובן פסוק הנ"ל עד סור מרע ועשה טוב, ודפח"ח.

ושמעתי ממורי בענין משל, שהיה למלך ג' אוהבים, ודיברו עליהם שאינם אוהבים, וציוה להם שיזונו ויפרנסו כל א' כלב מחצר המלך. א' היה חכם ועשה עטרה למלך מהוצאה שהיה ראוי להוציא על פרנסת הכלב. ב' פרנס וזן בדוחק את הכלב שלא ימות. ג' השגיח לזונו בריווח, ועל זה גירה המלך הכלב בו, משא"כ לזה שעשה עטרה וכו', ודפח"ח.

ושמעתי ממורי בענין כל הנוטל מלכות לבד וכו'. כי כל הדברים הניכרים נק' מלכות, ושאינו מושג הוא למעלה מן מלכות, וצריך להבין שיש למעלה ממנה וכולי.

ושמעתי ממורי א' בשם הרמב"ן, כי דבר שיש לאדם הנאה ממנו אז יכול למצוא ראי' להתיר האסור, על כן צריך תחלה להסיר כל הנאתו מזה וכו', כי תיבת אין יש לו ב' משמעות וכו'.

ושמעתי ממורי, אמר שאלת הפילסוף אם לית אתר פנוי מניה, אם את כופר בעבודה זרה אם כן כופר בחלק שהוא ממנו ית'. וביאר, כי יש באדם חצר הכבד בסוד והבדילה הפרוכת לכם (שמות כו, לג), ודרך שם דוחה המותרת והצואה וכו'. משל למלך שרצה שיהיה לבנו תענוג משא"כ בדבר תמידי, ועשה עשר חומות על פי אחיזת עינים וכו', ובן מלך סבר וכו', ואחר כך נודע לו שאינו דבר רע כלל.

שמעתי בשם מורי איך יתפלל על שונאו, והתועלת הוא זה, כי שבע יפול צדיק וקם (משלי כד, טז), ר"ל בז' ספירות נתגלגל נר"ן שלו, דהיינו נפש הם עבדים והבהמות שלו. ורוח הוא הוא אשתו, והדיבור הוא גם כן זווג שבפה נקרא אשתו, זכה עזר לא זכה כנגדו, דהיינו שפגם בדבורו כמו לשון הרע וכיוצא מזה נעשו אנשים שונאיו המדברים עליו. הנשמה הם ממח, בניו, ופגם שבמח במחשבה גורם שיש לו צער מבניו. ובנפש גם כן אם פגם במעשיו ובעובדא גורם לו צער מעבדיו ובהמתו. ובכל הספירות יכול להעלות נר"ן, משא"כ בספירה שביעית היא במלכות, ומשם יונקים הקליפות נגה, קשה לו להעלות נר"ן שם. נמצא שונאיו שבאו על ידי פגם הדיבור, צריך לתקנם להעלותם על ידי דיבור התפלה, ובאם לאו, שדוחה אותן, נעשו יותר שונא' על ידי עביות וחומרות, לכך גם ענוש לצדיק לא טוב (ברכות ז. עה"פ משלי יז כו), כי הוא רוחו של צדיק עצמו, לכך צריך להתפלל על שונאיו לתקנם ולהעלותם, ועל ידי התפלה נמתק בשרשו, ומוציא מהם רוחו, ומה שנשאר בהם הם כלים מאליהם, ישמע חכם יוסיף לקח, ודפח"ח.

וזהו ענין מעלת משה רבינו ע"ה שהעלה ותיקן דבורו, ותחלה היו צאן שהיה רעה אותן, ואח"כ בגלגול נעשו תלמידיו שנתן להם התורה ולמד עמהן וכו', ודפח"ח.

שמעתי בשם מורי סוד עירוב אלפים אמה וכו' (עירובין נא.). כי אין להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה (ברכות ח.), והענין כי בכל דבר שבעולם יש בו ג' שמות אד' הוי' ואהי', כמו בית נקרא אד', ומה שמהווה ממנו כגון שיש לו הנאה בבית מקושט וכיוצא נקרא הוי', ואור המקיף הבית להציל מכל הקליפ' נקרא אהי'.

ביאור משנה דאבות פ"ב (מ"י) הוי זהיר בגחלתן וכו' כגחלי אש. ושמעתי ממורי, כי קודם הלימוד אמרו מלתא דבדיחותא וכו' (שבת ל:), והענין, כי יש קטנות וגדלות בעולם שנה נפש, ועל ידי מלתא דבדיחותא עולה מן הקטנות ומתדבק בגדלות. והנה בזמן הגדלות שבעולם אז הוא דבוק בו יתברך

כפשוטו, משא"כ בימי הקטנות שיש בעולם אז צריך האדם מלחמה גדולה שיוכל להתקרב אליו יתברך, וזהו עיקר השכר שיש לאדם, שעושה על צד ההכרה, גם שלא יוכל לעשות הטוב בפועל מכל מקום בלבי צפנתי אמרתך (תהלים קיט, יא), ובחוץ יעשה ענינים גשמיים. וז"ש חז"ל (עי' אבות פ"ב מ"ב) תורה ומלאכה שיגיעת שניהם משכחת עון, וכיוצא בזה. וכשבא איזה תלמיד להרב בימי הקטנות ולומד ממנו דברים גשמיים הנק' גחלת בלי אור פנימי, וז"ש הוי זהיר בגחלתן וכו' עקרב, ר"ל ז' מדרגות הנק' ע', הוא מקרב לשורשן, וזה אינו יודע מזה וסובר וכו', ודפח"ח.

ושמעתי ממורי פירוש הש"ס (שבת עה:) השוחט דעלמא חייב משום צובע, וחד אמר משום נטילת נשמה, ופריך משום צובע וכו' אלא אף משום נטילת נשמה וכו'. כי היצה"ר נידון לעתיד (סוכה נב.), וקשה, הא לכך נברא, וצ"ל שעושה עצמו ליצה"ט וכו'.

ובזה יובן השוחט דעלמא חייב, וקשה הא לכך נברא, ומשני משום צובע, שהוא צבוע בדמות יצה"ט ועי"ז נוטל נשמה, ופריך וכו' ומשני אף נטילת נשמה, ודברי פי חכם חן.

וישב יעקב בארץ וגו' (בראשית לז, א). ונבאר ש"ע (שבת קיח:) כל המענג שבת נותנין לו משאלות לבו וכו'. והקשה הגאון הא אמרינן (קה"ר א, יג) אין אדם מת וחצי תאותו וכו'.

ונבאר פסוק וישא יעקב רגליו (בראשית כט, א), מפרש נשאו לבו משהובטח וכו'. שמעתי ממורי ענין התפלה בח"ל, העיקר הוא האמונה שיאמין שהש"י מלא כל הארץ כבודו וכו', ועי"ז מעלה ומנשא רגלי השכינה וכו'. וגם יאמין מיד כשיצא מפיו נוסח התפלה מה ששואל מיד הוא נענה, וכי תימא הא לפעמים שלא מצא מבוקשו, הענין הוא שהוא בהעלם ממנו, למשל שנעשה בקשתו בכללות העולם הגם שבפרטות הוא מבקש להסיר הצער, ובאמת היא לטובתו או למרק עון או כיוצא וכו', כי אם בכוונת שאלתו שמצפה שיהיה נענה, אז מכניס גופניית בתוך שאלתו, שהיה ראו[י]ה שיהיה רק ברוחני לתועלת השכינה ולא לתועלת עולם הזה, לכך הוי מסך מבדיל וכו', והאריך בזה, ודפח"ח. ובזה יובן וישא יעקב רגליו, שהוא רגלי השכינה, על ידי האמנה ובטחון בלב כמ"ש (תהלים לא, כה) חזקו ויאמץ לבבכם וכו', וז"ש שנשאו לבו משהובטח, והבן.

שמעתי ממורי פירש פסוק (בראשית לב, ד) וישלח יעקב מלאכים וגו'. גם הקשה בימות המשיח שבטלה הצרות וכל ענינים שצריך להתפלל עליהם, א"כ התפלה שהוא אבר השכינה וכי ח"ו אפשר לבטלה וכו'. גם הקשה על פסוק (ירמיה נ, כ) ביום ההוא יבוקש עון בישראל ואיננו ואת חטאת יהודה, ונ"ל למה יבוקש, וכי צריך לעון בית ישראל.

ופירש, כי יש ד' סוגי התפלה, א' שצר לו על כבודו יתברך שנתחלל בין אומות העולם, ומתפלל וכו'. ב' על עונות, כי הצרה היא העון עצמו, וגם העבירה חמורה ממיתה, כי המיתה מכפרת וממרקת העון משא"כ העון גורם כמה מיני מיתות וכריתות וכו'. ג' התפלה על פרנסה וכו'. ד' על חיים. והנה איברי השכינה מעוטף בד' עניני הצער הנ"ל, כדי שידע ויתפלל ויפרד הגשמיים ויעלה נצוצי השכינה הפנימי למעלה וכו', משא"כ בדליכא ד' סוגי הנ"ל אינו יודע על מה להתפלל.

וזה שאמר יבוקש עון בית ישראל, כדי שיתפלל עליו ואיננו, וגם חטאת וחסרון שאר סוגים הנ"ל ולא תמצאנה על מה להתפלל. כי אם שיהיה התפלה דרך יחודים, כי כל מעשה גשמיים שנעשה בעולם הכל נרמז בתורה, והוא גם כן בעולם האצילות, גם שכתב בזוהר שהוא דרך משל וכו', היינו גם כן עד"ז. והעיקר האמנה שיאמין כי דרך דיבורו ותפלה הוא נעשה מיד כך בלי שום ספק וכו'.

ובזה יובן וישלח יעקב, השכינה, כי י' הוא גולמי שנתלבש בז' ימי הבנין שהיא ע', כל א' כלול מן י', ובאמת ע"ס כל א' כלול מן י' הוא ק', והכל על ידי הבינה שהיא ב' מלאכים כמ"ש בכתבים מלאכים המוני מעלה וכו' (קדושת כתר), אל עשו אחיו, הוא עולם העשי' וכו', ודברי פי חכם חן.

ושמעתי ממורי פ' הענין, בחטא א' שחטא אדם נזדמן לו חטא אחר כדי שישוב ממנו, עי"ז יהיה כפרת חטא א'. וכשרואה יצר הרע כך מתגבר עליו בחטא ב', ומכל מקום השם יתברך מליץ בעדו, על שלשה פשעי ישראל וכו' (עמוס ב, ו). וכאשר חטא ג' פעמים אז נתלבש נפשו רוחו ונשמתו בקליפות, ועבירה גוררת עבירה (אבות פ"ד מ"ב), ודרכי התשובה נמנע ממנו עד שירוחם משמים.

וז"ש הנביא (איכה ג, מ) נחפשה דרכינו ונחקרה ונשובה אליך וכו', כי אחר שנעשה הכל כמישור בעיניו על ידי כי השמן לב העם (ישעיה ו, י), וצריך חיפוש וחיקור שידע שחטא, אז ישוב עדיו יתברך וק"ל. עו[ד] י"ל, דשמעתי יככה בשגעון (דברים כח, כח), והיית משוגע (שם כח, לד), ודברי פי חכם חן.

שמעתי ממורי יום ליום יביע אומר וללילה יחוה דעת (תהלים יט, ג). כי תחל(ו)ת דינו של אדם עבור ביטול תורה שנאמר (משלי יז, יד) פוטר מים ראשית מדון וכו' (סנהדרין ז.), אפס שסובר שיוכל לפטור מהדין עבור טרדת פרנסה ביום, ולילה שובת מטרדתו, אך דיום החורף מכריעו וכו' וליל הקיץ סותר וכו', וז"ש וכו', ודברי פי חכם חן.

ושמעתי ממורי זלה"ה בלומד או מתפלל ואינו מכוין פירושו היא בחינת המלכות לבדה, משא"כ במבין מקשר מלכות בבינה ודפח"ח. וזש"ה (שה"ש ג, ו) מי זאת עולה מן המדבר, וק"ל.

ולפי הנ"ל יש לומר, כי יש בדיבור ב' בחינות, א' הדיבור, ב' פירוש הדיבור, ופירוש הדיבור הוא במחשבה בינה עולם המחשבה, והדיבור עצמו הוא במלכות, ושניהם מי זאת עולה מן המדבר, וק"ל.

ובזה יובן ויקחו לי תרומה (שמות כה, ב), ר"ל שיקחו להעלות תרומה מלכות, אל הבינה שנק' לי, על דרך (אבות פ"א מי"ד) אם אין אני לי מי לי וכו', והיינו על ידי כל איש אשר ידבנו לבו, שמכוין בלבו פירוש המלות והוא במחשבה שנק' בינה, עי"ז עולה דיבור אל הבינה, והבן שהוא בב' פנים הנ"ל, ואתי שפיר.